

Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola a Mateřská škola Vinařice, okres Kladno

VI. ulice 165, 273 07 Vinařice

Identifikátor školy: 600 044 459

Termín konání inspekce: 30. září, 1. a 4. říjen 2004

Čj.:	b2-1079/04-5067
Signatura:	ob3cy104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola a Mateřská škola Vinařice, okres Kladno vznikla sloučením obou škol ke dni 1. ledna 2003. Od tohoto data pracuje jako příspěvková organizace s právní subjektivitou. Sdružuje základní školu, mateřskou školu, školní družinu, školní klub a školní jídelnu. Zřizovatelem je obec Vinařice (adresa: V. ulice 250, 273 07 Vinařice). Na odloučeném pracovišti (adresa: VIII. ulice 250, 273 07 Vinařice) sídlí mateřská škola (kapacita 77 dětí), školní družina (kapacita 24 žáci) a školní jídelna (kapacita 250 jídel). Činnost školního klubu (kapacita 126 žáků) je organizována prostřednictvím zájmových kroužků.

Základní škola je úplná škola s prvním až devátým ročníkem (kapacita 158 žáků). Ve školním roce 2004/2005 má osm tříd a 147 žáků. V I. třídě jsou žáci prvního a druhého ročníku. Kromě místních žáků navštěvuje základní školu 29 dětí dojíždějících z okolních obcí.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální a materiálně-technické podmínky pro oblast výchovného poradenství, pro předměty český jazyk, matematika, fyzika, zeměpis a informatika v základní škole; průběh a výsledky vzdělávání ve výše uvedených předmětech.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ředitelka školy má příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku na prvním stupni a českého jazyka na druhém stupni. Ve školním roce 2004/2005 vyučuje český jazyk v sedmém a devátém ročníku.

Personální zabezpečení českého jazyka a matematiky na prvním stupni je celkově velmi dobré. Předměty zde zajišťuje pět vyučujících, z nichž čtyři splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. V prvním a druhém ročníku působí učitelky, které mají dlouholetou pedagogickou praxi a zkušenosti s prací s nejmladšími žáky. Vynikající je personální obsazení českého jazyka a matematiky na druhém stupni a také fyziky. Na výuce českého jazyka se kromě ředitelky podílí ještě jedna učitelka s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí. Předmět matematika je přidělen učitelce s příslušnou odbornou i pedagogickou způsobilostí a se středně dlouhou pedagogickou praxí. Fyziku vyučuje zástupce ředitelky, který má pro předmět patřičnou kvalifikaci. Méně příznivá je situace v personálním obsazení výuky zeměpisu. Předmět je zajištěn dvěma učitelkami, z nichž jedna má odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku ruského jazyka a hudební výchovy, druhá má ukončené středoškolské vzdělání v oboru stavebním a krátkou pedagogickou praxi. Dobře je zabezpečeno vyučování volitelného předmětu informatika. Vede ho učitel s kvalifikací pro výuku na prvním stupni a s kratší praxí, který získává kompetence pro předmět v různých kurzech a vzdělávacích akcích, též i soukromými aktivitami.

Skladba úvazků pedagogů je vedena snahou zajistit co nejlepší personální obsazení výuky po stránce odborné i pedagogické. Toto se u vyučujících sledovaných předmětů, až na výjimky, daří.

Funkci výchovné poradkyně a metodičky primární prevence sociálně-patologických jevů zastává desátým rokem učitelka, která nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro vykonávání školních poradenských služeb.

Statutárním orgánem Základní školy a Mateřské školy Vinařice, okres Kladno je ředitelka. *Organizační řád* ze dne 9. ledna 2003 stanoví jasně a zřetelně organizační strukturu právního subjektu. Ředitelka jmenovala zástupce pro základní školu, zástupkyni pro odloučené pracoviště mateřské školy a vedoucí dalších součástí organizace a provozních zaměstnanců. Písemně určila jejich kompetence a povinnosti. Z hlediska chodu organizace je rozložení pracovních rolí jasně vymezené a zcela funkční.

Základní škola má vytvořen kvalitní informační systém. Vnitřní přenos informací se opírá o osobní jednání ředitelky a jejích zástupců se zaměstnanci. Zprávy dlouhodobějšího charakteru či aktuální sdělení jsou zveřejňovány na nástěnkách. Operativně je využíván telefon a oběžník. Zásadní informace jsou předávány na jednáních pedagogické rady nebo provozní porady.

Poradními orgány ředitelky jsou pedagogická rada, metodické sdružení prvního stupně a dvě předmětové komise (přírodovědná a humanitní). Při jednáních pedagogické rady se řeší především otázky vzdělávání a výchovy, organizační záležitosti, jsou také projednávána obecná zjištění z kontrolní a hospitační činnosti či schvalovány dokumenty školy.

Metodické sdružení pro první stupeň řeší organizační záležitosti, zabývá se uplatňováním aktivizujících a kooperativních metod ve výuce a sjednocováním přístupu učitelů k hodnocení prospěchu a chování žáků. Organizace výuky v hodinách hospitovaných v průběhu inspekce a hodnocení prospěchu žáků však svědčí o značné formálnosti jeho působení. Převažoval frontální způsob výuky, poznatky byly předávány žákům v hotové podobě, při klasifikaci žáků byl zjištěn častější výskyt známky dostatečná a nedostatečná, v jednom případě bylo žákyni prvního ročníku uděleno výchovné opatření za nekázeň v hodinách za první pololetí školního roku 2003/2004.

Členy humanitní předmětové komise jsou mj. učitelky českého jazyka. Vyučující matematiky, fyziky, zeměpisu a informatiky se sdružují v přírodovědné předmětové komisi. Tyto orgány slouží především jako platforma pro projednávání organizačních otázek, koordinaci učiva a učebních postupů, pro aktualizaci mezipředmětových vztahů, zajišťování předmětových soutěží, přípravu žáků devátého ročníku na přijímací řízení, plánování nákupu pomůcek a učebnic, zabývají se hodnocením žáků (projednávání *Vnitřního klasifikačního řádu školy*) apod. Náměty k modernizaci forem a metod učení se objevují jen v menší míře a spíše jen proklamativně. Chybí také osvěta zaměřená k využívání motivující klasifikace.

Ředitelka i zástupce při vedení učitelů základní školy uplatňují demokratický styl řízení, vytvářejí nestresující pracovní atmosféru. Rezervy jsou však ve vedení pedagogických pracovníků k zařazování aktivizujících metod a forem práce do vyučovacího procesu. Podle inspekčních zjištění ve zhlédnutých hodinách dosud přetrvává výuka, v níž není prostor pro diferenciaci a pro využívání rozmanitých vzdělávacích postupů a způsobů. Začínající pedagogové letos ve škole nejsou. V loňském školním roce bylo pro začínající a neaprobovanou učitelku zajištěno uvádění do základní školské problematiky, vedení dokumentace a přípravy hodin. V letošním školním roce je metodická pomoc nekvalifikované a málo zkušené vyučující poskytována ředitelkou převážně v rámci hospitační činnosti, je také ponechána na ústní domluvě a vzájemné vstřícnosti jednotlivých vyučujících.

Hospitační činnost je plánována a má přiměřenou četnost. Ředitelce i zástupci poskytuje validní informace o úrovni práce jednotlivých vyučujících. Přesto bylo zjištěno, že kontrola je v těchto reálných personálních podmínkách základní školy účinná jen zčásti. Pouze v malé míře má vliv na zavádění moderních forem a metod práce do výuky. Konkrétní zjištění jsou probírána s jednotlivými zaměstnanci při hospitačních rozhovorech, přijímána jsou též opatření v rámci pravomocí vedoucích pracovníků.

Potřeby základní školy v oblasti personálních podmínek si ředitelka uvědomuje, každoročně podniká kroky k jejich zlepšení (informace na Úřadu práce, inzeráty, jednání s jednotlivými uchazeči o místo). Danou situaci negativně ovlivňuje to, že se obec nachází v blízkosti Kladna, kde jsou větší možnosti pracovního uplatnění a bytové nabídky.

Všichni vyučující mají možnost studovat odborné časopisy a různé metodické publikace, které škola odebírá, či získávat nové podněty prostřednictvím internetu. Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se vyučující zúčastňují s ohledem na organizační a finanční možnosti školy. Z nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků si vybírají jednotliví učitelé akce dle své odbornosti a zájmu, ale též dle potřeb školy. Využity byly např. kurzy počítačové gramotnosti, semináře zaměřené na vzdělávání ředitelů a na předmětové soutěže aj. Zástupce ředitelky absolvuje funkční studium – Kurz školského managementu. Jedna učitelka dokončuje studium na pedagogické fakultě. Podněty a poznatky ze vzdělávacích akcí pedagogických pracovníků se jen dílčím způsobem promítly do průběhu sledovaných hodin. Další vzdělávání učitelů se pouze v malé míře zaměřuje na metodiku výuky.

Ve škole je zaveden systém pravidelného hodnocení zaměstnanců. Jsou stanovena a využívána veřejně známá kritéria osobního hodnocení. Jejich součástí je např. kvalita práce jednotlivých vyučujících, další vzdělávání pedagogických pracovníků. Ředitelka přihlíží též k činnostem nad rámec běžných povinností. Vliv hodnocení na profesní růst pedagogů je účinný jen částečně.

Personální podmínky vzdělávání jsou celkově hodnoceny stupněm velmi dobrý.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Školní objekt tvoří starší budova s přístavbou, v jejichž okolí je pěkně udržovaný park. Základní škola má celkem dvanáct učeben, z nichž pět je odborných. Třídy na prvním stupni jsou hezky upravené a jejich výzdoba je velice podnětná pro výuku. Učebny na druhém stupni poskytují průměrné estetické prostředí, většinou jsou zařízeny starším, avšak udržovaným žákovským nábytkem. Chodby školy jsou upravené a vkusně vyzdobené.

Výuka českého jazyka a matematiky na prvním stupni probíhala v kmenových třídách, v nichž žáci mají většinou k dispozici obrazový materiál a nástěnné přehledy aktualizující probírané učivo. Žákovský i úložný nábytek je dobře udržovaný, ve třídách nechybí prostor pro činnosti mimo lavice, případně pro relaxaci. Český jazyk na druhém stupni a zeměpis byly vyučovány v kmenových třídách, jejichž výzdoba ojediněle aktualizovala probírané učivo, neboť byla především zaměřena na výuku jiných předmětů (např. dějepisu, přírodopisu, cizích jazyků, hudební výchovy aj.). Učebny byly vybaveny novým nebo renovovaným žákovským nábytkem. Matematika na druhém stupni byla vyučována v jedné kmenové učebně, kde jsou ve skříních uloženy pomůcky a která je vyzdobena nástěnnými přehledy učiva a vybavena zpětným projektořem. Výuka fyziky probíhala v odborné pracovně (fyziky a chemie), což je stupňovitě uspořádaná posluchárna s přímým vstupem do prostorného kabinetu. Vybavena je televizní technikou a přívodem bezpečného napětí do lavic a vhodnou nástěnnou výzdobou. V menší odborné pracovně (výpočetní techniky) bylo vyučováno informatice. Zde je vytvořeno cca dvacet žákovských míst u šesti funkčních, ale již starších počítačů s přístupem na internet. Další výpočetní technika je umístěna v ředitelně a ve sborovně (tři počítače, dvě tiskárny a kopírovací přístroje). V běžných třídách na prvním i druhém stupni počítače k dispozici nejsou.

Velmi omezené jsou prostorové podmínky pro výchovné poradenství. Výchovná poradkyně nemá pro svou činnost samostatnou místnost.

V hlavní školní budově je zřízena knihovna obce, jejíž knižní fond je využíván žáky i pedagogy. Žáci mají pro výuku sledovaných předmětů potřebné učebnice, popř. písanky a pracovní sešity; atlasy si ponechávají ve škole.

Škola v současné době disponuje pro výuku českého jazyka a matematiky na prvním stupni jen základními učebními pomůckami, které v podstatě umožňují účinnou výuku uvedených předmětů. V posledních letech byly prioritně obnovovány a doplňovány učebnice a nástěnné přehledy učiva pro český jazyk, prvouku a přírodovědu.

Vybavení školy pomůckami pro podporu sledovaných předmětů na druhém stupni je celkově na průměrné úrovni. Ve sbírce českého jazyka převažují především starší textové a obrazové materiály, k dispozici jsou také výukové programy. Značné množství pomocného materiálu si vytvářejí vyučující svépomocí nebo využívají vlastní knihy z odborné či umělecké literatury. Také v kabinetech matematiky a fyziky jsou hlavně starší pomůcky z někdejších ústředních dodávek a vyžadují obnovu. Pro matematiku jsou zde především různé texty, nástěnné přehledy učiva, sbírky příkladů, sady karet a modely geometrických těles. Zcela chybí např. moderní kalkulátory. Materiální zázemí zeměpisu tvoří především nástěnné mapy, videokazety a různé starší pomůcky. Fondy učebních pomůcek pro jednotlivé sledované předměty z větší části umožňují potřebnou ilustraci učiva, zařazování činnostních forem učení či plnění laboratorních prací.

Vybavení školy základní didaktickou technikou vyžaduje i nadále doplnění a obnovu. Pro žáky se specifickými poruchami učení je škola standardně vybavena speciálními pomůckami.

Využívání materiálních zdrojů základní školy sleduje ředitelka a zástupce při hospitacích. Poznatky z této oblasti získávají také neformálně - v běžné denní práci sledují přípravu vyučujících. Doporučení ke zvýšení názornosti a zefektivnění výuky se dostává pracovníkům při individuálních rozborech hodin, v menší míře při jednání pedagogické rady.

Zájemci z řad veřejnosti využívají školní jídelnu. Místním zájmovým organizacím a útvarům škola poskytuje tělocvičnu. Pravidelně je využívána i odborná učebna informatiky. Školní prostory slouží také obecní knihovně. Materiálně-technické zázemí školy je celkově vhodně využíváno širší veřejností.

Ředitelka na základě kontrolní činnosti získává a vyhodnocuje informace o materiálních potřebách školy. S přihlédnutím k požadavkům vyučujících stanoví priority a plánuje nákup materiálního vybavení. I když jsou finanční možnosti školy vzhledem k potřebám obnovy materiálního fondu omezené, daří se dílčí cíle průběžně naplňovat (např. postupné vybavování tříd novým žakovským nábytkem, zajištění nástěnných naukových tabulí a CD přehrávače).

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou hodnoceny stupněm dobrý.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací program

Škola vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22. Jako povinný cizí jazyk je zaveden jazyk anglický a německý. Volitelnými předměty jsou v sedmém ročníku informatika a předmět modelování a keramika, v osmém ročníku domácnost, v devátém estetická výchova. Disponibilní hodina je v sedmém ročníku věnována rozšíření počtu volitelných předmětů o předmět modelování a keramika, v osmém je navýšena dotace českého jazyka, v devátém matematiky. Práce s počítači je zařazena také do šestého ročníku jako téma v praktických činnostech, žáci rovněž mohou

navštěvovat dva počítačové kroužky. V rámci předmětu praktické činnosti se vyučují ještě témata pěstitelství a práce s technickými materiály. Vzdělávací program rozšiřují různé akce: kurz plavání pro žáky druhého a třetího ročníku a lyžařský výcvik pro žáky sedmého ročníku. Žáci si mohou rozšiřovat své vědomosti a dovednosti prostřednictvím řady zájmových kroužků, jejichž činnost je organizována v rámci školního klubu.

Učební plán stanovený pro školní rok 2004/2005 je v souladu s učebním plánem deklarovaného vzdělávacího programu a je vhodně upraven vzhledem k podmínkám školy. Časová dotace všech vyučovacích předmětů v jednotlivých ročnících ve vzdělávacím cyklu 2000/2001 až 2003/2004 na druhém stupni základní školy je v souladu s učebními plány zvoleného vzdělávacího programu.

Ve škole je více jak pětina žáků, u nichž byla diagnostikována specifická porucha učení různého stupně závažnosti. Pro ně má vyučující, která zajišťuje kolektivní nápravu výukových obtíží, vypracovány individuální vzdělávací plány, jež jsou zaměřené na korekci konkrétních problémů. Tyto materiály doplňuje časové rozvržení učiva českého jazyka v jednotlivých ročnících, což umožňuje korigovat nácvik specifických dovedností s probíraným učivem. Ve sledovaných hodinách ale nebyl individuální přístup k těmto dětem výrazný. Např. na prvním stupni pouze tři učitelky uplatnily zadání menšího rozsahu úkolu a částečné zohlednění při klasifikaci. Také na druhém stupni v průběhu výuky byla věnována menší pozornost práci se žáky se specifickými poruchami učení.

Zápisy v třídních knihách ze školního roku 2003/2004 a 2004/2005 většinou průkazně zachycují průběh vzdělávání. Ředitelka a její zástupce sledují naplňování učebních osnov zejména při hospitační činnosti a při pravidelné kontrole třídních knih. Při kontrole plnění učebních osnov v českém jazyce byly zjištěny dílčí nedostatky. Ve školním roce 2003/2004 nebyly dodrženy schválené učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22 tím, že v předmětu český jazyk bylo ve třídě V. (v pátém ročníku) ve 37. školním týdnu vyučováno nad rámec učebních osnov učivo přívlastek a rozvíjející větné členy. Systém kontroly naplňování učebních osnov vykazuje dílčí nedostatky a je účinný jen částečně.

Výchova a vzdělávání probíhá dle rozvrhu hodin. Vyučovací hodiny trvají 45 minut. Přestávka po první vyučovací hodině je patnáct minut, po druhé vyučovací hodině trvá dvacet minut, ostatní přestávky jsou desetiminutové. Přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním trvá 65 minut. V případě příznivého počasí mohou žáci trávit dvacetiminutovou přestávku ve venkovním prostoru školy. Rozvrh hodin respektuje psychohygienické potřeby žáků. Organizaci výchovně-vzdělávací činnosti upravuje *Řád ZŠ a MŠ Vinařice*, který byl projednán a schválen na pedagogické radě dne 31. srpna 2004. Po obsahové stránce je dobře zpracován, respektuje ustanovení předepsaná příslušnou právní normou a zároveň specifikuje i práva žáků. Schváleny a zveřejněny jsou řády dvou odborných pracoven (informatiky a fyziky – chemie).

Otázky výchovného poradenství jsou s ohledem na věk, zkušenosti a znalosti žáků začleněny do výuky jednotlivých předmětů ve všech třídách. Poradenské služby výchovné poradkyně zahrnují všechny oblasti školní poradenské činnosti, tj. pomoc při prospěchových a výchovných problémech žáků, profesionální poradenství a spolupráci s odbornými institucemi. Výchovné problémy řeší výchovná poradkyně s rodiči, které si zve do školy na individuální jednání, v případě závažnějších problémů svolává výchovnou komisi, z jejího jednání pořizuje zápis. Účinnost působení výchovné poradkyně závisí na ochotě rodičů ke vzájemné spolupráci. Prospěchové problémy s rodiči řeší převážně vyučující předmětu, výchovnou poradkyni o nich informují. Vycházejícím žákům a jejich rodičům jsou nabízeny konzultace zaměřené na volbu povolání.

Výchovná poradkyně je rovněž metodičkou primární prevence sociálně-patologických jevů. Pro tento školní rok zatím nemá vypracován plán preventivních aktivit ani hodnocení účinnosti preventivního programu realizovaného v předcházejícím školním roce. Primární prevence sociálně-patologických jevů v minulém školním roce spočívala především v realizaci jednorázových volnočasových aktivit a absolvování odborných seminářů žáky. Ze sociálně-patologických jevů se nejčastěji vyskytuje kouření (zjišťováno anketou). Záškoláctví, ojedinělé náznaky šikanování a podezření na experimentování s drogami (škola rodičům doporučila konzultaci v Centru drogové prevence) se celkově týká tří žáků. V posledních čtyřech letech došlo k mírnému navýšení výskytu sociálně-patologických jevů.

Škola má vytvořen funkční informační systém vůči žákům a rodičům. K průběžnému informování zákonných zástupců žáků slouží žákovské knížky a notýsky. Rodiče získávají informace také na třídních schůzkách, které se konají čtyřikrát během školního roku. Mohou si také domluvit individuální konzultaci s jednotlivými pedagogy či návštěvu ve vyučovací hodině; se svými připomínkami a dotazy se mohou kdykoli obrátit na ředitelku či jejího zástupce. V průběhu školního roku je dvakrát pořádán *Den otevřených dveří*, kdy rodiče mají možnost prohlédnout si školu a sledovat své dítě při vyučování. V tomto případě je vysoká účast rodičů žáků z prvního stupně. Zdrojem poznatků o školní práci je dobře zpracovaná výroční zpráva a internetové stránky školy.

Žáci průběžně získávají zásadní informace hlavně od třídních učitelů, výchovné poradkyně a také od ostatních vyučujících při osobním či společném třídním jednání; sdělení dlouhodobějšího charakteru jsou uváděna na nástěnkách v kmenových učebnách. Ve školním roce 2003/2004 se žáci mohli vyjadřovat k dění ve škole prostřednictvím svých zástupců v žákovském parlamentu, v době inspekce jeho činnost ještě nebyla zahájena.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů český jazyk a matematika na prvním stupni

Všichni vyučující, vyjma jedné učitelky, splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Chybějící kvalifikace této učitelky neměla zásadní negativní vliv na kvalitu výuky. Drobné nedostatky ve vedení vyučovacího procesu byly zjištěny nejen u této učitelky, ale i u vyučujících, kteří podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují.

Bezprostřední příprava na výuku byla, co se týče stanovení vzdělávacích cílů, u většiny učitelů promyšlená. Dílčí nedostatky byly v organizaci výuky, u některých vyučujících se vyskytly i drobné odborné nepřesnosti.

Materiální podpora výuky nebyla až na ojedinělé výjimky výrazná. Hodiny, ve kterých vyučující používali i jiné pomůcky než učebnice a tabuli, se vyznačovaly aktivním zapojením žáků do vyučovacího procesu.

Výuka byla organizována výhradně frontálně, organizačně ale většinou účelně členěná. Časté střídání činností vedlo k aktivitě žáků a jejich zájmu o učivo. Ve třech hodinách byl patrný individuální přístup ke slabším žákům, diferencování náročnosti zadávaných úkolů při něm ale nebylo uplatňováno. Individualizace výuky spočívala pouze ve snížení rozsahu samostatné práce a poskytnutí individuální doby pro její dokončení. Vyučující však opomíjeli tyto žáky průběžně kontrolovat, což se negativně projevilo pasivním sledováním činností ostatních žáků a neplněním zadaného úkolu. V jedné hodině matematiky zadání samostatné práce žákům nepředcházelo potřebné procvičení nové učební látky, vyučující si neověřil, zda jí žáci rozumí. Důsledkem tohoto nedostatku byly četné chyby v práci žáků. Vhodně zařazené herní prvky

měly relaxační účinek. Více jak v polovině hodin vyučující neukončili výuku zhodnocením výkonů žáků a neprovedli shrnutí probrané učební látky.

Účelnou a věku přiměřenou motivací se dařilo vzbuzovat zájem žáků o učební činnosti, tři vyučující ho posilovali i prostřednictvím mezipředmětových vztahů.

Vyučující klidným a vyrovnaným přístupem vytvářeli nestresující klima třídy. Žáci vesměs dodržovali dohodnutá pravidla jednání, k vyučujícím i k sobě navzájem se chovali slušně. Cíleně byly rozvíjeny komunikativní dovednosti pouze ve dvou hodinách českého jazyka.

Vyučující hodnotili výkony žáků převážně slovně, objektivně a s taktem, pozitivní hodnocení motivovalo žáky k další práci a přispívalo k posílení jejich sebedůvěry. Pouze v jednom případě bylo zjištěno častější negativní hodnocení vůči jedné žákyni a v jednom případě nevhodné upozorňování na výukové problémy žáků. Vyučující ojediněle nesprávně zaměňují hodnocení výchovného problému (nevypracování domácího úkolu, chybějící pomůcky) za klasifikaci výkonu žáka v daném předmětu.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů český jazyk a matematika na prvním stupni jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce na druhém stupni

Bylo hospitováno ve čtyřech hodinách. Učivo jednotlivých ročníků je rozvrženo v časových tematických plánech. Aktuální příprava vyučujících byla celkově dobrá. V plánování stavby většiny sledovaných hodin chybělo především zaměření na zařazování kooperativních činností, relaxačních prvků, cílenou průběžnou motivaci a využívání dostupné didaktické techniky. Zvolené výukové cíle odpovídaly věku a schopnostem žáků.

Vyučovací proces zajišťovala ředitelka a jedna učitelka, které zabezpečují veškeré hodiny českého jazyka na druhém stupni. Vzhledem k jejich odpovídající kvalifikaci byla výuka vedena po odborné stránce správně. Rejstřík používaných forem a metod práce byl však ve většině hodin strohý.

Materiální zázemí výuky bylo celkově průměrné. Do vyučovacího procesu byly účelně začleněny učebnice, pravidla pravopisu, připravený text na tabuli a kartičky se slovy. Využití nástěnné tabule s mluvnickým učivem nesplnilo sledovaný cíl, neboť tato pomůcka byla nevhodně umístěna, a tak žáci na ni špatně viděli. V jednom případě nebyla věnována patřičná pozornost materiálnímu zabezpečení výuky – byla používána pouze tabule, křída a až v samotném závěru hodiny učebnice. K zefektivnění vyučovacího procesu či ke zvýšení motivace nebyla ani v jednom případě uplatněna didaktická technika.

Výuka vedená ředitelkou podněcovala žáky k zájmu o učivo. Děti řešily drobné problémové úkoly, vyvozovaly nové poznatky a vyhledávaly informace. Pamatováno bylo také na zařazení diferencovaných prací podle náročnosti a na individuální přístup k žákům. Další hodiny byly založeny na frontálních činnostech a dominantní roli vyučující. Učební látka byla prezentována prostřednictvím prodlouženého výkladu, řízeného rozhovoru a samostatné písemné práce žáků. V jednom případě zvolené metody a formy (vysvětlování učiva a opisování záznamů z tabule) byly pro děti málo podnětné a nepřispívaly k jejich zájmu o učivo. Celkově byla dobře uplatňována zásada názornosti. Ve většině hodin byl brán malý ohled na individuální tempo žáků.

Úvodní motivace spočívala v seznámení s průběhem hodiny nebo byla založena na řízeném rozhovoru; v jednom případě byla tato fáze ve výuce opomenuta. Funkčně se uplatnily mezipředmětové vazby i zkušenosti žáků. V hodinách, v nichž nebylo pamatováno na cílenou průběžnou motivaci, žáci sice plnili zadávané pokyny, ale pracovali bez zaujetí.

Ve výuce vedené ředitelkou panovala partnerská, vstřícná pracovní atmosféra. V ostatních hodinách byl patrný autoritativní přístup učitelky k žákům. Vyjadřování dětí bylo založeno hlavně na stručných či jednoslovných odpovědích. Značný prostor pro komunikaci si ve většině hodin přisvojovala učitelka.

Hodnocení žáků bylo objektivní, vyučující využívaly slovní pochvaly, ojediněle známku. Děti se jen v menší míře podílely na hodnocení výkonů svých spolužáků. V žakovských knížkách je většinou zapsáno dostatek známek, převažuje hlavně klasifikace z mluvnického učiva. Při kontrole písemných projevů žáků bylo zjištěno, že ve cvičeních zůstávají chyby i po opravě provedené učitelkou. V poslední fázi vyučovací jednotky bylo zapomínáno na kvalitní celkové zhodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce na druhém stupni jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na druhém stupni

Hospitováno bylo v pěti hodinách. Učivo předmětu je řádně rozvrženo do jednotlivých ročníků s ohledem na věk žáků, návaznost tematických celků a obsah používaných učebnic. Zpracovány jsou kvalitní časové tematické plány. Na výuku byla učitelka po obsahové a částečně i metodické stránce dobře připravena. Materiální příprava se omezila pouze na zajištění nejzákladnějších pomůcek.

Díky kvalifikaci vyučující byla výuka vedena po odborné stránce správně a bez věcných nebo formulačních nedostatků. Omezený však byl ve většině hodin rejstřík používaných forem a metod práce.

Materiální podmínky vytvořené v jednotlivých hodinách byly celkově na průměrné úrovni. Hlavními pomůckami byly učebnice, tabule a sešity. Jen v jedné hodině pracovali žáci s použitím karet s příklady, v další vyučovací jednotce bylo učivo alespoň ilustrováno ukázkami trojrozměrných modelů těles. Didaktická technika využita nebyla.

Z hlediska použitých metod byla většina hodin posouzena jako průměrná. Pouze jedna hodina byla organizována se snahou o využití aktivních žakovských činností. Ve většině hodin pak převládalo klasické propočítávání nebo řešení příkladů vybranými žáky na tabuli a ostatními do sešitů. Nové učivo bylo sice uváděno řízeným rozhovorem, do něhož se mnozí žáci zapojovali, hlavním zdrojem informací však byla převážně vyučující. Pozitivní roli v zajištění názornosti mělo několik vhodně předvedených ukázek. Krátce se objevil i náznak práce ve skupinách a individuální dopomoc slabším žákům. Předností sledované výuky byla poměrně vysoká míra procvičení a upevnění učiva, přesto byl např. v sedmém ročníku pozorován značný přesun práce na domácí přípravu. Možnost relaxace žáci téměř neměli, ve třídách byly vytvořeny průměrné psychohygienické podmínky.

Přestože se v organizaci většiny hodin objevilo málo aktivizujících metod práce, většina žáků příznivě reagovala na osobnost učitelky a snažila se vyhovět jejím požadavkům. Svůj podíl zde sehrála také snaha dětí o získání pozitivní klasifikace. Bez zvláštních nástrojů tak vyučující dosahovala poměrně dobré úrovně motivace větší části žáků k práci. Zpětná vazba byla zajištěna v dostatečné míře, často ale byla k dispozici předčasně, což bylo pro motivování žáků spíše kontraproduktivní.

Atmosféra ve třídách byla převážně příjemná a nasvědčovala vzájemným korektním vztahům mezi učitelkou a třídami. Žáci v podstatě dodržovali vžitá pravidla komunikace. Měli možnost vyjádření názoru, stanoviska a připomínek. Cílený rozvoj a nácvik komunikativních dovedností však do výuky v potřebné míře zařazen nebyl.

V průběhu jednotlivých hodin byli žáci hodnoceni hlavně slovní pochvalou nebo opravením a zveřejněním výsledků. V žákovských knížkách mají zatím málo známek. Výroční klasifikace z předmětu ze závěru loňského školního roku je v některých třídách dosti strohá.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na druhém stupni jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů fyzika a informatika

Zhlédnuty byly celkem čtyři hodiny fyziky a dvě hodiny informatiky. Oba vyučující byli na výuku zodpovědně připraveni. Učivo bylo ve všech případech řazeno s ohledem na logickou posloupnost témat a předáváno přiměřeně k věku a znalostem žáků. Plněny jsou doporučené laboratorní práce. K uspořádání učiva slouží vyučujícím časové tematické plány sestavené podle platných osnov a s ohledem na obsah používaných učebnic.

Kvalitu vyučování fyziky příznivě ovlivnila odbornost i zkušenost vyučujícího. Při informatice se velmi dobře uplatnila pedagogická způsobilost učitele, jeho zájem o předmět i získané kompetence. Učivo bylo prezentováno srozumitelně a věcně správně.

Velmi dobře byla zajištěna materiální podpora výuky. Výzdoba odborných pracoven vhodně aktualizovala probírané učivo. Při fyzice byla účelně využita řada demonstračních i frontálních žákovských pomůcek a video, při informatice funkční počítače, různé ukázkové součásti, nosiče dat, příručky a obrazový materiál.

Výuka byla po většinu vyučovacího času organizována účinně. Hlavní předností všech hodin byla snaha o maximální názornost a o zapojení žáků do připravených činností. Učivo bylo exponováno na základě řízených rozhovorů, ilustrováno demonstracemi a ověřováno žákovskými pokusy, samostatnými či skupinovými činnostmi. Pamatováno bylo na využití mezipředmětových vztahů, příležitostně byly v menší míře zařazeny problémové úkoly. Dostatek prostoru měli žáci k procvičení a upevnění učiva ve škole, bez nadměrného přenášení práce na domácí přípravu. Méně příležitosti ale měli k vlastnímu objevování nových poznatků a souvislostí. Střídáním aktivních činností vyučující předcházeli únavě žáků, z psychohygienického hlediska byly ve třídách zajištěny potřebné podmínky.

Bohatá ilustrace, zajímavé náměty, přitažlivé činnosti a jejich častější střídání napomohly k velmi účinnému motivování dětí k práci. Prostoje prakticky nevznikaly a zájem žáků o dění ve třídě nepolevoval. Všichni s chutí plnili zadané úkoly, často se hlásili, snažili se aktivně domýšlet předložené náměty a projevovali zájem o kontrolu řešení či jinak zprostředkovanou zpětnou vazbu.

Atmosféra ve třídách byla příjemná a pracovní. Projevy nekázně ani projevy vzájemné neúcty se vůbec nevyskytly. Žáci měli vždy dostatek příležitosti k vyslovení vlastních názorů, podnětů a připomínek. Méně prostoru bylo věnováno systematickému rozvoji diskuse, podobně jako vedení žáků k formulování nově objevených zákonitostí.

Vzhledem k termínu inspekce mají žáci zatím jen minimum známek. Průběžné hodnocení práce ve třídách bylo většinou pozitivní, klasifikace zkoušených žáků transparentní a objektivní. Klasifikace na výročních vysvědčeních ze závěru loňského školního roku je vesměs povzbudivá.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů fyzika a informatika jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v zeměpisu

Bylo hospitováno v pěti hodinách u dvou učitelek, které zajišťují veškerou výuku zeměpisu v šestém až devátém ročníku. Zvolené výukové cíle odpovídaly věku a schopnostem žáků. Probíraná látka navazovala na předcházející učivo. Bezprostřední příprava byla celkově dobrá, ale v plánování sledovaných hodin byly rezervy hlavně z hlediska uplatňování metod aktivního učení, využívání didaktické techniky a kvalitní průběžné motivace.

Hospitované hodiny vedla jedna nekvalifikovaná učitelka a jedna zkušená vyučující bez příslušné odborné způsobilosti. Chybějící kvalifikace se negativně odrazila na metodické stránce výuky.

Pomůcková podpora sledovaných hodin byla na průměrné úrovni. Ve vyučovacím procesu se vhodně uplatnily nástěnné mapy, zeměpisné tabulky, atlasy, učebnice, pracovní sešity, drobný obrazový materiál a odborná publikace. Didaktická technika využívána nebyla.

Hodiny byly založeny převážně na výkladu, řízeném rozhovoru a samostatné práci. Pouze v jednom případě byla zařazena činnost ve skupinách. Jedenkrát měli žáci též možnost pracovat ve dvojicích, této příležitosti využili pouze někteří. Zvolené metody postrádaly větší připravenost a promyšlenost. Další hodiny měly jednotvárnou strukturu a chyběla jim dynamičnost, projevíly se v nich organizační i metodické nedostatky. Diferencované úkoly podle obtížnosti zařazeny nebyly. Zápisy učiva probíhaly většinou bez aktivní spolupráce žáků. V závěrečné fázi sledovaných vyučovacích jednotek většinou nezbývalo místo pro kvalitní celkové shrnutí učiva, které proběhlo jen ve dvou hodinách. Pozitivem výuky byla práce s mapou, orientace v textu a uplatňování zpětné vazby. Dovednosti a znalosti dětí byly celkově dobré. V průběhu vyučování chybělo zařazování relaxačních prvků.

Úvodní motivace byla realizována formou seznámení s průběhem či tématem hodiny, anebo zůstala tato vstupní část opomenuta. Vhodně byly využity mezipředmětové vztahy, ojediněle regionální prvky a zkušenosti žáků. Celkově však cílené průběžné motivaci nebyla věnována patřičná pozornost, což se pak projevovalo menším zájmem žáků o učební látku a probíhající činnosti.

V hodinách byla vytvořena dobrá pracovní atmosféra, žáci respektovali pokyny vyučujících. Při skupinové činnosti byli vedeni ke spolupráci a toleranci. Mluvní projev žáků spočíval většinou v krátkých odpovědích. Ve vyjadřování vyučujících se objevovaly nespisovné prvky, malá pozornost byla věnována správnému tvoření otázek.

V průběhu výuky byli žáci hodnoceni slovní pochvalou nebo získávali známka plus. Klasifikace v žákovských knížkách ještě nebyla uvedena. Záznamy v sešitech byly většinou kontrolovány.

Průběh a výsledky vzdělávání v zeměpisu jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola si v současné době nežadává komerční testy ani jiné standardizované nástroje. K zjišťování výsledků vzdělávání žáků alespoň zčásti slouží analýza čtvrtletních prověrek z českého jazyka a matematiky, kterou provádějí ředitelka a její zástupce. Stanoví se průměrná známka, procento úspěšnosti žáků i jevů a následně se zpracovává tzv. *Plán náprav*, který je projednáván s příslušnými vyučujícími.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnoceny stupněm dobrý.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina*, vydaná obcí Vinařice dne 26. září 2002, bez uvedení čj.
2. *Příloha č. 1 ke zřizovací listině Základní školy a Mateřské školy Vinařice, okres Kladno ze dne 16. 12. 2002*, vydaná obcí Vinařice dne 16. prosince 2002, bez uvedení čj.
3. *Příloha č. 2 ke zřizovací listině Základní školy a Mateřské školy Vinařice, okres Kladno ze dne 16. 12. 2002*, vydaná obcí Vinařice dne 16. prosince 2002, bez uvedení čj.
4. *Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení*, vydané MŠMT dne 16. ledna 2003 pod čj. 10 084/03-21
5. *Organizační řád školy*, vydaný ředitelkou školy dne 9. ledna 2003, bez uvedení čj.
6. *Řád ZŠ a MŠ Vinařice*, vydaný ředitelkou školy dne 31. srpna 2004, bez uvedení čj.
7. *Dozory o přestávkách a ve školní jídelně (Časové rozvržení přestávek)*, vydané ředitelkou školy, bez uvedení data a čj.
8. *Kritéria pro přiznání osobních příplatků pedagogickým pracovníkům ZŠ ve školním roce 2004 – 2005*, vydaná ředitelkou školy, bez uvedení data a čj.
9. *Vnitřní klasifikační řád školy*, vydaný ředitelkou školy dne 31. srpna 2004, bez uvedení čj.
10. *Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01* podle stavu k 30. září 2004
11. Třídní knihy tříd I. (1. a 2. ročník), II. (3. ročník), III. (4. ročník), IV. (5. ročník), V. (6. ročník), VI. (7. ročník), VII. (8. ročník) a VIII. (9. ročník) ze školního roku 2004/2005
12. Třídní knihy tříd I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII. a IX. ze školního roku 2003/2004
13. Třídní kniha třídy VI. ze školního roku 2000/2001
14. Třídní kniha třídy VII. ze školního roku 2001/2002
15. Třídní kniha třídy VIII. ze školního roku 2002/2003
16. Katalogové listy všech žáků školy ve školním roce 2004/2005
17. Třídní výkazy všech tříd ve školním roce 2004/2005
18. Notýsky a žákovské knížky žáků školy ve školním roce 2004/2005
19. Písemné projevy žáků školy z českého jazyka, matematiky, fyziky a zeměpisu ze školního roku 2004/2005
20. *Provozní řád učebny výpočetní techniky*, vydaný ředitelkou školy dne 28. srpna 2003, bez uvedení čj.
21. *Řád učebny fyziky – chemie*, vydaný ředitelkou školy dne 1. září 2003, bez uvedení čj.
22. *Rozvrh hodin podle tříd* pro školní rok 2000/2001
23. *Rozvrh hodin podle tříd* pro školní rok 2001/2002
24. *Rozvrh hodin podle tříd* pro školní rok 2002/2003
25. *Rozvrh hodin podle tříd* pro školní rok 2003/2004
26. *Rozvrh hodin podle tříd* pro školní rok 2004/2005
27. *Rozvrh hodin* tříd I. (1. a 2. ročník), II. (3. ročník), III. (4. ročník), IV. (5. ročník), V. (6. ročník), VI. (7. ročník), VII. (8. ročník) a VIII. (9. ročník) pro školní rok 2004/2005
28. *Učitelé vyučující ve třídách a vyučovacích hodinách* ve školním roce 2004/2005
29. Záznamy z jednání pedagogické rady za školní roky 2003/2004 a 2004/2005
30. *Přehled pedagogických pracovníků základní školy*, vydaný ředitelkou školy dne 16. září 2004 pod čj. 117/04
31. Personální dokumentace zaměstnanců Základní školy a Mateřské školy Vinařice, okres Kladno s osobními čísly 951, 952, 957, 961, 3918, 7678, 11561, 14914, 15534, 15796 a 15823 (doklad o nejvyšším dosaženém vzdělání)
32. *Plány náprav – pracovní materiály* ze školního roku 2003/2004
33. Časové tematické plány učiva pro předměty český jazyk, matematika, fyzika, zeměpis a informatika ve školním roce 2004/2005

34. Minimální program primární prevence sociálně-patologických jevů na školní rok 2003/2004, bez uvedení data a čj.
35. Individuální vzdělávací plány pro integrované žáky ve školním roce 2004/2005
36. Osobní dokumentace žáků se zdravotním postižením ve školním roce 2004/2005
37. Záznamy z jednání metodického sdružení ze školních roků 2003/2004 a 2004/2005
38. Záznamy z jednání předmětové komise přírodovědných předmětů ze školních roků 2003/2004 a 2004/2005
39. Záznamy z jednání předmětové komise humanitních předmětů ze školních roků 2003/2004 a 2004/2005
40. Přírůstkové seznamy pomůcek pro první stupeň, pro předměty český jazyk, matematika, fyzika, zeměpis a informatika
41. Plán činnosti výchovného poradce pro školní rok 2004/2005
42. Zápisy z jednání výchovné komise ze školního roku 2003/2004
43. *Inspekční zpráva* ze dne 22. prosince 1999, čj. 022 408/99-2800

ZÁVĚR

Z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících jsou v základní škole personální podmínky pro výuku většiny vybraných předmětů příznivé. Personální zajištění předmětů český jazyk a matematika na prvním stupni je celkově velmi dobré, neboť pouze jedna učitelka nemá odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost. Vyučovací proces českého jazyka i matematiky ve všech třídách na druhém stupni a fyziky je zajištěn kvalifikovaně. Volitelný předmět informatika je zabezpečen v rámci současných personálních možností - učitelem bez odpovídající odborné způsobilosti, ale se zájmem o předmět. Nedostatky jsou v personálním obsazení výuky zeměpisu. Vyučovací proces je veden nekvalifikovaně nebo bez příslušné odborné způsobilosti. Výchovná poradkyně neabsolvovala předepsané kvalifikační studium. V činnosti metodických orgánů jsou rezervy. V oblasti kontrolní a hospitační činnosti převažují pozitiva. Organizační struktura školy je přehledná a funkčně zajišťuje denní provoz. Informační systém je kvalitní.

Předností školy je příjemné a podnětné prostředí. Materiální zázemí pro výuku sledovaných předmětů má celkově průměrnou úroveň. Učební pomůcky jsou z větší části zastaralé a vyžadují obnovu; také fond didaktické techniky je nutné doplnit. Ve škole nejsou zřízené odborné učebny českého jazyka, matematiky aj. Soustředění počítačů do jedné pracovny omezuje možnost využití výukových programů v běžných hodinách. Došlo ke zlepšení ve vybavení tříd žákovským nábytkem. Učebnice se v potřebné míře obměňují.

V posouzení sledované výuky převládá průměrné hodnocení. Převažovaly frontální činnosti nad zařazováním aktivizujících metod a forem učení. Žáci však měli většinou dostatek příležitosti k procvičení a osvojení učiva. Didaktická technika byla využívána jen částečně. V oblasti výchovného poradenství převažují pozitiva. Patříčná pozornost je věnována prevenci sociálně-patologických jevů. Škola pamatuje také na péči o integrované žáky.

V období od poslední inspekce, konané v listopadu roku 1999, se základní škola sloučila s mateřskou školou a vstoupila do právní subjektivity. Byl zřízen školní klub. Částečně se rozšířila nabídka volitelných předmětů. Zvýšila se účinnost kontroly povinné dokumentace. Pouze v menší míře se daří vést pedagogy k zařazování moderních metod a forem práce do vyučovacího procesu. Celkové hodnocení jednotlivých sledovaných předmětů odpovídá zjištěním při poslední inspekci. V práci ředitelky školy nadále převažují pozitiva.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miroslava Březinová	M. Březinová v.r.
Člen týmu	Mgr. Petr Jiroš	P. Jiroš v.r.
Člen týmu	PaedDr. Jitka Kozáková	J. Kozáková v.r.

V Berouně dne 27. října 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. listopad 2004

Razítko

Ředitelka školy

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Stanislava Kubátová	S. Kubátová v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do čtrnácti dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího

inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Politických vězňů 20, 266 01 Beroun. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Středočeského kraje, Odbor školství, mládeže a sportu, Zborovská 11, 150 00 Praha 5	2004-11-26	b2-1079/04-5067
Zřizovatel: Obec Vinařice, V. ulice 250, 273 07 Vinařice	2004-11-26	b2-1079/04-5067

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.